

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. בן עשרים שנה ... והוא הסרים ... בת עשרים ... והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת ... שנולדו סימני סרים.....1
- ב. נולדו לו סימני סרים ... עד רוב שנותיו.....3
- הדרן עלך האשה רבה.....4
- א. נושאין על האנוסה ועל המפותה.....4
- ב. נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו.....5
- ג. הנמטען מן האשה אסור באמה ובבתה ובאהותה מדרבנן ... נושאין לכתחלה ... לאחר מיתה 5
- ד. הגיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצין ולא מייבמין אפילו ... וכן שפחה שנשתחררו בניה עמה.....6
- ה. גמ' בני יודן אמתא אשתחרור ... למינסב נשי דהרדי ... אסר ... מן האב ולא מן האם כ"ע לא פליגי דשרי מן האם ולא מן האב כ"ע לא פליגי דאסיר.....6
- ו. שני אחים תאומים גרים וכן משוחררים ... ואין חייבין משום אשת אח היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה לא חולצין ולא מייבמין אבל חייבין משום אשת אח.....8

דף צז.

א. בן עשרים שנה ... והוא הסרים ... בת עשרים ... והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת... שנולדו סימני סרים

כבר התבאר לעיל דף פ. שכל איש או אשה¹ שהגיעו לעשרים שנה ולא הביאו שתי שערות², הרי היא מוחזקת אילונית, והוא מוחזק בסרים חמה³ והרי הם כגדולים, כשיש להם הסימנים של סרים או אילונית. ואפילו אם

¹ אע"כ שכל הדינים להלן נאמרו באילונית, ברמ"א קעב ו כתב שהוא הדין לסרים. וכך העתיק בלבוש שם "במה דברים אמורים שע"י הסימנין נידונים כסרים חמה ואילונית כשיהיו בהן הסימנים, אחר שהם בני כ' שנה, אבל קודם לכן אפילו יש בהן כל סימני סרים ואילונית ולא הביאו ב' שערות בערוה אין נידונין כסרים ואילונית"

² שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנה יג

³ שלקה ממעי אמו ולא היה לו שעת הכושר מעולם מיום שזרחה עליו החמה דהיינו מעת שנולד כמו שנתבאר לעיל דף עט:

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

הביאו אח"כ שערות אין מוציאים אותם מחזקת סריס, כיון שהיו להם כל הסימנים של סריס ואילונית קודם השערות⁴. וכבר התבאר לעיל דף ע"ט. שהסריס והאילונית אינן בני חליצה ויבום, בין שהיה היבם סריס בין שהיה המת סריס אין מיבמין ולא חולצין לאשתו.

וסימנים נתנו חכמים בסריס, וארבעה סימנים נתנו חכמים באילונית ויבוארו להלן עמוד ב.

לא הגיעו לעשרים שנה, אף על פי שנראו בהם סימנים אלו⁵, היא אינה אילונית והוא אינו סריס⁶. אפילו יש בהן כל סימני סריס ואילונית, ולא הביאו ב' שערות בערוה, אן נידונן כסריס ואילונית, אלא תולין הדבר במה שהם קטנים, ודינם כקטן כל זמן שהם פחות מבני כ'⁷, שכן נמצאים הרבה בני אדם שאינם מתגדלין עד עשרים שנה⁸. אולם אם הביאו שערות אפילו נולדו בהם אחר כך סימני סריס ואילונית אין דנים אותם כסריס והרי הם גדולים מעת הבאת השערות⁹.

ובני תשע עשרה שנה ושלשים יום, דינם כבני כ' עשרים, ששלושים יום בשנה חשוב שנה. ויש מי שאומר שאינם חשובים בני כ' שנה עד שיהיו בת כ' שנה פחות ל' יום. דס"ל ל' יום האחרונים בשנה חשובים כשנה

ואם¹⁰ הם בני עשרים שנה ולא נולדו בה סימני אילונית ובו לא נולדו סימני סריס ולא הביאו שתי שערות, חשובים כקטנים עד שיביאו שתי שערות ואפילו נולדו בהם הסימנים אחרי כן אין זה סריס חמה אלא מחמת חולי באו, שאין זה לקוי ממעי אמו, וחשובין כקטנים¹¹ ועד גיל שלשים וחמש. וי"א שאם הביאו סימני סריס או אילונית לאחר גיל עשרים אפילו הביאו אחר כך שערות, הרי מברר למפרע שאינם בני שערות ונחשבים גדולים¹².

ואם הביאו שערות אחר גיל עשרים נחשב גדול מאותה העת גם אם נולדו סימני סריס אחרי הבאת השערות.

⁴ לבוש קעב ו

⁵ ב"ש שם ז

⁶ שו"ע ונו"כ שם יב, וקעב ו

⁷ ועיין שו"ת קרבן אשה יט שדינם להסתפק בהם ולחשוש שמא נשרו וכשמת קודם שהגיע לכ' שנים צריך יבום וחליצה.

⁸ לבוש שם

⁹ וכ"כ ב"ש קעב ז מהריב"ש והב"ח

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם יג

¹¹ לבוש שם

¹² סמ"ע הו"מ רלה יב וז"ל "כשנולדו לו סימני סריס הם מראים שהוא סריס ושמשום הכי לא הביאו שערות, א"כ אף שעדיין אין לו שערות מעשיו קיימין משעה שנעשה בן י"ג שנה, שכיון שהוא סריס אינו בר שערות, וגם מסימני סריס שלא היו נראין עד שהוא בן עשרים אינן ראייה שעד עתה היה קטן, דדרך הסריסים הוא בכך להראות סימניהן לאחר שהן בן עשרים". וכ"כ ב"ש קעב ז וז"ל "ואם קודם רוב שנותיו הביאו ב' שערות ואחר כך ס"ם הרי הוא גדול מיום הבאת ב' שערות, ואם הביאו ס"ם ואחר כך ב' שערות הרי הוא סריס".

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ב. נולדו לו סימני סריס... עד רוב שנותיו

איש או אשה שעברו עליהם שלשים וחמש שנים ויום אחד¹³, שהם רוב שנותיו של אדם, כמו שנאמר (תהלים צ פסוק י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ולא הביאו שתי שערות, הרי זו אילונית והוא סריס, אף על פי שלא נראה בה סימן מסימני אילונית ובו סימן מסימני הסריס¹⁴. ויש אומרים דוקא כשעברו עליהם שלשים וחמש שנה ושלשים יום¹⁵. ויש אומרים דוקא כשהם בני שלשים ושש שנה¹⁶.

אבל דבר זה הוא קשה¹⁷ וכמעט שאי אפשר לנו לעמוד עליו בבירור ואפילו בבדיקה, שאפילו אם נבדוק ולא נמצא בו ב' שערות הא קי"ל שחוששין שמא נשרו, ועוד אפילו גומות בלא שערות קי"ל דהווי סימנים, ומי יוכל לבדוק במקום הבאת שערות שלא יהא שם לא שער ולא גומא.

ועל כן כשיזדמן שלא נמצאו שערות לאחר שלשים וחמש, עריכה חליצה מספק, שמא הביא ב' שערות ולא סריס הוא וחייב ביבוס. ואינה מתיבמת שמא לא הביא וסריס פטור מיבוס, ונמצא פוגע באשת אב שלא במקום מצוה, דכיון שנבדק לאחר רוב שנותיו ולא נמצאו לו שערות איתרע רובא ואיכא למיחש לסריס.

כל הדינים הללו אלא בסריס חמה¹⁸ שהוא לקוי ממעי אמו, אבל מי שנחתכו או ניתקו או נמעכו גידיו¹⁹ או ביצו שלא ממעי אמו הוא דנקרא סריס אדם, וכשיהיה בן י"ג שנה ויום אחד נקרא גדול שהולכים אחר רוב בני אדם שמתגדלים לי"ג שנה ויום אחד, כי זה הואיל ונסתרס בילדותו אינו מביא סימנים לעולם²⁰, לכך הולכין בו אחר הרוב. אולם אם היה בו מסימני הסריס קודם שנחלה או נפצע דינו שעד גיל עשרים הרי הוא ספק גדול²¹.

¹³ שם בלבוש

¹⁴ רמב"ם שם ה"ה ושו"ע שם יג, ע"פ סוגית הגמ' נדה שם, ועי' מור ופרישה.

¹⁵ רמ"ה ב"ב קנה א, הובא בב"י הו"מ סי' רלה, ועי"ש.

¹⁶ טוש"ע הו"מ רלה יא; מור אהע"ז סי' קנה

¹⁷ רמ"א שם קב ובלבוש שם

¹⁸ שו"ע שם ז

¹⁹ עיין נשמת אברהם ח"ג עמ' שמו שיצא לבאר שהכונה כאן לגידי הבצים ולא הגד עצמו שהרי סימני בנרות באים מהפרשה הורמונולית מהביצים וכשנימלו לא יביא סימנים אך הגיד אינו משפיע והביא שכן מצא בנצי"ב שו"ת משיב דבר ד עו

²⁰ יש קצת לספיק אפשר שאינו במציאות כלל ואפשר שהוא רחוק המציאות כמו סריס חמה. בית מאיר שם

²¹ ב"ש שם ט

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

הדרן עלך האשה רבה

א. נושאים על האנוסה ועל המפותה

בת אשתו²² אף על פי שילדתה מאיש אחר גם כן אסורה לו מן התורה, וכן בת בנה ובת בתה, שכן כתיב בפירוש בתורה (ויקרא יח פסוק יז) עֲרֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה אֶת בֵּית פְּנֵיהָ וְאֶת בֵּית פִּתְּהָ לֹא תִקֶּה, ולא אסרה התורה אלא בת אשתו מן הנישואין²³ אבל אם אנס אשה מותר לישא את בתה, שכן דקדקו רז"ל כתיב (שם י) עֲרֹת בֵּית פְּנֵיהָ אוֹ בֵּית פִּתְּהָ לֹא תִגְלֶה עֲרֹתָן דוקא בת בנד וגו', הא בת בן אשתך או בת בת אשתך גלוי, ואח"כ כתב ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקה, קשו אהרדי, ותירצו הא כיצד כאן באנוסין כאן בנישואין, פירוש בת אנוסה מותרת ובת נשואה אסורה,

לפיכך בת אנוסתו או בת פילגשו²⁴ מותרת לו מן התורה אפילו בחיי האם, אבל מדרבנן אסורה לו בחיי האם, שגזרו עליה משום גזירה שמא ישא את הבת ואז האם ערוה עליו, וחשו ז"ל שמא יזנה גם עם האם לאחר שישא את הבת²⁵, אבל לאחר מיתת האם מותרת לו אפילו מדרבנן, דתו ליכא למיגזר

²² שו"ע ונו"כ אבהע"ז טו יג

²³ משמע שאם רק מקודשת לו מותר בתה מן התורה ועי' בס' שענה"מ פ"י מה' אישות בקונט' חופת חתנים ס"ה וכן בס' בית מאיר שהבי' לשון התוס' שמדבריהם מבואר דדוקא בנכנס' לחופה הוא דאסור מה"ת בבת' אבל בקידושין גריד' לא דהא קי"ל דאשתו ארוס' אינה יורש' ואינו מטמא לה דלשאריו כתיב והא לאו שארו היא כמ"ש רש"י ביבמות דכ"ט ובכתובו' דנ"ג. וכן מבואר מלשון הברייתא שם נשא אשה אסור לישא בתה ולא קתני קידש אשה אך הרמב"ם ז"ל פ"ב מהא"ב דין ז' כתב בהדיא דה"ה בקידש והה"מ כתב ע"ז דזה מבואר בהרבה מקומות ולא ידעתי איך כתב דזה מבואר בדבר שהוא מחלוקת וצ"ע כעת עכ"ד שהלך ג"כ בדרך זה להוציא כן מלשון התו' הנ"ל ע"ש. ולפי דבריו אם אירס אשה ושוב קידש את בתה חוששין לקדושין וצריכ' גט וכן אם נפלה בתה לפניו ליבום תזקק לחליצ' לחוש לדעת התוס'. אך עיין פ"ת שם ס"ק ו שהוכיח מכמה מקומות שאף בקידושין יש איסור אשה ובתה ואי אפשר לומר כן בדעת התוס' כלל דבקידושין גרידא ליכא איסור מה"ת ובודאי דברי הה"מ הנ"ל שפתיו ברור מללו דזה מבואר בהרבה מקומות.

²⁴ ב"ש שם יב

²⁵ לבוש שם וט"ז שם יא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מידן. ויש אומרים אפילו בחייה אם כנס לא יוציא, שאיסור חמותו חמירא עליה.

ב. נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו

אשת אביו²⁶ אפילו אינה אמו גם כן אסורה לו מן התורה דכתיב (שם פסוק ח) עֲרוֹת אִשְׁתֵּי אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה וְגו', ולמדו חז"ל מקראי דאשת אב אסורה לו בין שהיא אשתו מן הארוסין בין שהיא אשתו מן הנישואין בין בחיי אביו בין כשמת אביו או גירשה, אבל אם אנס או פיתה אביו אשה, מותרת לו.

ג. הנטען מן האשה אסור באמה ובבתה ובאחותה מדרבנן ... נושאינן לכתחלה ... לאחר מיתה

כל זנות²⁷ שמוננה עם הקרובות הנאסרות עליו מחמת אשתו, אין אוסרין אשתו עליו, ומותר בקרובות שנייה, אפילו בחייה²⁸, וי"א²⁹ דוקא לאחר

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ה

²⁷ רמ"א שם כז

²⁸ כך דייק בח"מ שם ז וז"כ בט"ז שם יח על כרחק דהכא ליכא למיחש שמא יזנה עם קרובות השניה שהרי אינן אסורות עליו. וליכא למיחש שמא ישאנה ויזנה שוב עם קרובת אשתו שהרי נשוי הוא, ולמה נחוש שישא אשה על פני אשתו. משא"כ בתו מאנוסתו יש חשש שמא ישאנה ויזנה עמה או ישא אמה ויזנה עמה כנזועוד ששם בא עליה דרך זנות באונס חיישינן שמא עוד יזנה עמה אחר נישואי הבת משא"כ כאן דבשונג בא עליה שהיה סבור שמתה הראשונה ועכשיו שרואה שהיא חיה למה נחשדיהו שיבא במזיד על אחות אשתו והוא בלי פשע לפנינו הלכך הך שאמרו מותר בקרובות שניה היינו אפילו בחיי השניה ולכתחילה. וכן עיין פ"ת שם יש שבמ"מ פ"ב מהא"ב דין י"א דמותר אף בחיי השניה ולא דמי לסעיף י"ג מתרי טעמי הדא דשאני הכא שהיו שניהם שונגים שהיו סבורים שמתה הראשונה ומש"ה לא גזרו רבנן (ואף אם היא היתה מודה רק הוא היה שונג או אנוס. ג"כ דעתו דלא גזרו דהכל תלוי בדרידה. אלא שזה אינו ברור בעינינו כ"כ) ועוד דהכא אין טעם שיאסור בקרובות שניה דאף אם לא ישא קרובות שני' הרי השני' באה לבקר את אחותה ואיכא חשש זנות נמצא דבמה שנאסור אותו בקרובות שניה לא הועלנו כלום. וכתב דב' הטעמים הם אמת לדינא ונ"מ דאף אם מתה (או נתגרשה) הראשונה מותר בקרובות השניה אף בחיי השני' מטעם הא'. וגם אם יזנה עם אחות אשתו ברצון מותר בקרובות שניה כ"ז שהראשונה שרויה אצלו מטעם הב'. אבל אם מתה או נתגרשה הראשונה אסור בקרובות שניה עש"ב.

²⁹ ב"ש שם כא מהב"ח והדרישה וכתב מיהו קצת ראייה לדבריהם מדהוא אסור בקרובות אנוסתו ובודאי ליכא חשש דיבוא עוד באונס עליה אלא כיון דהיו יחדיו בקירוב בשר אף על גב בתחלה באונס או בטעות מ"מ יש חשש זנות עכשיו.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מיתתה. אולם אם הקרובה רגילה לבא אצלו ע"י אשתו, כופין אותו לגרש אשתו, וי"א³⁰ שאין כופין אלא הכל לפי ראות עיני בית הדין.

וכבר נתבאר שקרובות אנוסתו³¹ אסורות עליו בחייה ואינם מותרות אלא לאחר מיתה. ואם כנס מחיים לא יוציא, אפילו רגילה לבא אצלו³².

דף צז:

ד. הגיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצין ולא מייבמין אפילו ... וכן שפחה שנשתחררו בניה עמה

גרים³³ שנתגיירו ועבדים שנשתחררו, כקטנים שנולדו בשעת גירותם או שיחרורם הם, שאין להם יחס זה עם זה לא מן האב ולא מן האם, והרי הם כזרים זה לזה ואין להם אחוה כלל זה עם זה, ואפילו אחד מהם הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה והשני הורתו ולידתו בקדושה או אפילו הם תאומים ונולדו יחד בקדושה אלא שהורתם לא היתה בקדושה, הרי אלו אין להם יחס אחר אביהם שהזריעם בניותו אלא אחר אמם שילדתם בקדושה, ואין להם אחוה לעניין יבום אעפ"י שיש להם אחוה לענין אשת אח, דלא גרעי משני אחים מן האם, הא אמרינן דלענין יבום אינם זקוקים אלא אחים מן האב, הלכך גרים ועבדים משוחררים לא חולצים ולא מייבמין עד שיהיו שניהם הורתם ולידתם בקדושה.

ה. גמ' בני יודן אמתא אשתחרור ... למינסב נשי דהרדי ... אסר ... מן האב ולא מן האם כ"ע לא פליגי דשרי מן האם ולא מן האב כ"ע לא פליגי דאסיר

³⁰ לשון המ"ז שם יט "ונראה לענ"ד שלא אמרו בזה כופין לגרש אלא לפי ראות עיני ב"ד שקשה הדבר להפרישנה משם ראוי לגדור לכופו לגרש אבל לא לדינא קאמר כן נראה לענ"ד". וכן דעת הב"ש כב

³¹ רמ"א שם יג

³² ח"מ שם. וע"ב שהכא לא חיישי' שהרי לא ראינו שיעבור על עריות דאורייתא. וממילא אם מישאנה ודאי יפרוש מקרובותיה משא"כ בזינה כבר עם קרובת אשתו וכבר עבר על איסור ערוה אם רגילה אצלו איכא למיחש.

³³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנו ג

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

אמרו חז"ל³⁴ הדעת נותן שגר המתגייר ומקבל עליו עול התורה והמצוה ועול מלכות שמים, ודאי נתערה עליו רוח ממרום רוח חדש רוח קדישא נשמתא חדתא, ונעשה איש אחר וכאילו נוצר ונולד בו ביום דמי, וכל ימיו הראשונים הם כלא היו, שאיש אחר הוא, וכל קרוביו שהיו לו בגיותו אינם עוד קרוביו וכנכרים יחשבו לו, לפיכך כל העריות שאסרה לנו התורה משום שאר בשר אינם אסורים עליו, שאין לו שום קרובים ושאר בשר בעולם שהוא נוצר לברו כאדם הראשון, ואפילו אמו אינה אמו ואחותו אינה אחותו, ואם בא עליהן והם עודן בגיותן הרי זה כאילו בא על נכריות דעלמא, ואם גם הן נתגיירו כל שכן שהם מותרות מן התורה אפילו להנשא לו, שהרי גם הן כקטנות שנולדות דמו ואינן עוד שאר בשר עמו כלל.

כל זה הוא מדין תורה, אבל חכמים³⁵ אסרו עליו כל קרובות שהם לו מצד האם אחר שנתגיירו, כדי שלא יאמרו הגרים באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה, שהרי בגיותנו היתה אמנו או אחותנו מן האם אסורות עלינו, ועכשיו הותרו להם והיה זה חלול תורתנו הקדושה בעיניהם, לפיכך גזרו על כל העריות שמן האם אפילו אותן שהיו מותרות להם בגיותן.

אבל בקורבה הבאה מצד האב לא גזרו³⁶, מותר לכתחלה אף על פי שיודע בודאי שזה שארו מאביו, כגון תאומים שהדבר ברור הוא שאביו של זה הוא אביו של זה.

לפיכך נושא הגר אשת אחיו מאביו³⁷, ואשת אחי אביו, ואשת אביו, ואשת בנו, אף על פי שהיתה נשואה לאחיו או לאחי אביו או לבנו, אחר שנתגיירו, וכן אחות אמו מאביה, ואחותו מאביו, ובתו שנתגיירו מותרות לו. וכן שתי אחיות מן האב שנתגיירו מותר לישא אותם יחד, שלא גזרו בשאר

³⁴ לשון הלבוש יו"ד רסט א

³⁵ שו"ע ונו"כ יו"ד רסט א

³⁶ אף על פי שיש גם כן קצת קורבות דשאר בשר מצד האב בבני נח שאסורות, כגון אחות אביו למאן דאמר, ושייך ביה נמי למימר שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה, אף על פי כן לא גזרו על שום קורבה הבאה מצד האב אפילו באותן דשייך לומר באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה, ומעמא משום דכיון שכבר גזרו בקרובות מצד האם על כל הקרובות אפילו על אותן דלא שייך בהו למימר באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה, כגון אחות אמו ואשת אחיו מאמו שהן מותרות לבני נח ולא שייך בהו למימר באנו מקדושה חמורה כו', והן רואין שאפילו הכי גזרו בהו שיהו נאסרות עליהם כשנתגיירו, יאמרו הגרים מאי מעמא נאסרו לנו אלו, אלא ודאי משום דבקבלתנו עלינו עול התורה נתחדשה הלכה, לפיכך כשנתיר להם אשת אביו או אחות אביו אף על פי שלא יאמרו מותרות להן בגיותן יאמרו באנו מקדושה חמורה כו', אלא יאמרו נתחדשה הלכה.

³⁷ שו"ע ונו"כ שם ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

האב. ויש אוסרין באשת אביו³⁸ משום שפוסקין כמאן דאמר על כן יעזוב איש את אביו וגו' פירשו אשת אביו, והרי יש כאן טעמא שלא יאמרו כו' וכן יש מחמירים גם באחות אביו³⁹.

אבל אינו נושא לא אחותו מאמו, ולא אחות אמו מאמה, ולא אשת אחיו מאמו שנשאה אחיו מאמו אחר שנתגיירה, שיש לו בה קידושין ואסורה מדרבנן משום אשת אח מן האם, אבל אם נשאה אחיו בעוד שהוא גוי, הרי זו מותרת, שאינן אשת אחיו שלא היו לו קידושין בה ולא נקראת אשת אחיו.

ו. שני אחים תאומים גרים וכן משוחררים... ואין חייבין

משום אשת אח היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן

בקדושה לא חולצין ולא מייבמין אבל חייבין משום אשת

אח

כמו שנתבאר מדין תורה גרים⁴⁰ שנתגיירו ועבדים שנשתחררו, כקטנים שנולדו בשעת גירותם או שיחרורם הם, שאין להם יחס זה עם זה לא מן האב ולא מן האם, והרי הם כזרים זה לזה ואין להם אחוה כלל זה עם זה, ואפילו אחד מהם הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה והשני הורתן ולידתן בקדושה. ורק מדרבנן החשיבו אותם כאחים אם הם אחים מן האם לאסור נשותיהם שנשאו לאחר גירות.

אבל אם הם תאומים ונולדו יחד בקדושה אלא שהורתם לא היתה בקדושה, למרות שאין להם יחס אחר אביהם שהזריעם בגיותו, ולכן אינם חולצים או מייבמים שלדין חליצה וייבום צריך אחוה מן האב. אבל טחר אמם שילדתם בקדושה, יש להם אחוה לענין אשת אח, ולפיכך מן האם שני אחים תאומים⁴¹ שהיתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה, חייבים משום אשת אח מאם.

³⁸ רמ"א שם ג

³⁹ ש"ך שם ד

⁴⁰ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנז ג

⁴¹ וכ"כ הש"ך יו"ד שם ו דלא כב"י ובדגול מרבבה שם חלק על הש"ך וכתב "רק שיהיה מאם אחת, ואפילו הראשון הורתן שלא בקדושה והשני הורתן בקדושה, וראיה לזה מדברי הרמב"ם בפרק ח' מהלכות מלכים הלכה ח' שתמר היתה אחות אבשלום מאמו". ועיין (בתשובת נו"ב חלק אה"ע סוף סימן כ"ג) שכתב דמדברי רש"י ביבמות דף צ"ה מבואר דלא כהש"ך אלא אפילו אינם תאומים אם היתה לידתם בקדושה איכא כרת ע"ש. פ"ת שם א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>